ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ.

Рік видання XIII
№ 149 (1629).

П'ЯТНИЦЯ, 15 грудня 1972 р.

Ціна 2 коп.

ОУНБ ІМ. Д.І. ЧИЖЕВСЬКОГО

У Центральному Комітеті КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Раді Міністрів СРСР і ВЦРПС

Центральний Комітет КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР і ВЦРПС прийняли постанову про нагородження Ювілейними Почесними знаками Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС 3038 колективів підприємств колгоспів, організацій і установ за досягнення найвищих результатів у Всесоюзному соціалістичному змаганні на відзнаку 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Центральний Комітет КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР і ВЦРПС сердечно поздоровили переможців Всесоюзного соціалістичного змагання за гідну зустріч ювілею Радянського Союзу і висловили тверду впевненість в тому, що святкування 50-річчя утворення СРСР буде новим яскравим виявом єдності народів усіх союзних республік, демонстрацією їх згуртованості навколо ленінської Комуністичної партії, вірності принципам інтернаціоналізму, дружби і солідарності всіх народів.

Центральний Комітет КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР і ВЦРПС закликали робітничий клас, колгоспне селянство і радянську інтелігенцію наполегливо боротися за здійснення рішень XXIV з'їзду КПРС, широко розгорнути соціалістичне змагання за успішне виконання народногосподарського плану 1973 року — вирішального року дев'ятої п'ятирічки.

ЮВІЛЕЙНИЙ ПОЧЕСНИЙ ЗНАК — ПЕРЕДОВИМ КОЛЕКТИВАМ

Колективи підприємств, колгоспів, організацій і установ Кіровоградської області, які добилися найвищих показників у Всесоюзному соціалістичному змаганні на ознаменування 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік і нагороджені Ювілейним Почесним знаком ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС:

Гайворонського комбінату хлібопродуктів,

Кіровоградського ремонтного заводу «Укрсільгосптехніки»,

колгоспу «Комінтерн», Бобринецького району,

ордена Леніна колгоспу імені XX з'їзду КПРС, Новоукраїнського району,

ордена Трудового Червоного Прапора колгоспу «Зоря комунізму», Новоархангельського району,

ордена Трудового Червоного Прапора колгоспу «Росія», Олександрівського району,

радгоспу імені Рози Люксембург, Бобринецького району.

СССР 50

НАША ВЕЛИЧ — У ПРАЦІ

ДІЛОМ ВІДПОВІДАЄ СІЛЬСЬКА МОЛОДЬ НА ЗАКЛИК МЕХАНІЗАТОРІВ КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ПРО ВЧАСНУ ПІДГОТОВКУ ТЕХНІКИ ДО НОВОГО ВРОЖАЮ. КОМСОМОЛЕЦЬ БОРИС ВЕРГУН З КОЛГОСПУ ІМЕНІ ДЗЕРЖИНСЬКОГО КОМПАНІВСЬКОГО РАЙОНУ ОДНИМ З ПЕРШИХ ЗАКІНЧИВ У ЦІ ДНІ РЕМОНТ СВОГО Т-74.

ФОТО М. ЖИТНЬОГО.

НА УДАРНИЙ ФІНІШ

Колектив автоконтрольного пункту вагонного депо станції Знам'янка, де майстром В. Шурлаков, закінчив план другого року п'ятирічки ще в кінці листопада.

Ця перемога внесла значні поправки в хід перед'ювілейного соціалістичного змагання. Рівняння почалось на передовиків в доброму робочому темпі.

Незабаром рапортували про завершення річного плану колективи потокового ремонту (майстер І. Плохой) та деревообробного цеху (майстер І. Міщенко). В ударний фініш внесли свою долю комсомольці та молодь. Зараз колективи випускають продукцію в рахунок 1973 року.

О. КОНДРАТЕНКО,
працівник вагонного депо міста Знам'янки.

В ПЕРЕДОВІЙ ШЕРЕНЗІ

В другому кварталі цього року було створено новий колектив, очолюваний молодим комуністом Миколою Вахраньовим. І відтоді разом з усіма робітниками цеху тут стали на відповідальне завдання — почали обробляти вузли двигунів до нового трактора Т-150, який харків'яни готують для полів Росії і України, Молдавії і Узбекистану, інших республік.

В соціалістичному змаганні на честь піввікового ювілею СРСР комсомольсько-молодіжна бригада, яку очолює Микола, в третьому кварталі зайняла друге місце по заводу.

М. БАРАБАШ,
секретар комсомольської організації цеху № 29 Кіровоградського ордена «Знак Пошани» заводу тракторних гідроагрегатів.

В Радянськім Союзі ти щастя знайшла

«При єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдності про неї не може бути й мови».

Сталін/Ленін

10 грудня 1922 року відкрився Всеукраїнський з'їзд Рад. На його адресу поступила вітальна телеграма В. І. Леніна. У відповідь полетіли слова: «Товаришу Леніну. Зараз, під звуки «Інтернаціоналу», Всеукраїнським з'їздом Рад одноголосно прийнята по доповіді уряду резолюція про негайне створення нового державного об'єднання під назвою Союз Радянських Соціалістичних Республік».

Всесоюзний з'їзд Рад прийняв Декларацію і Договір про утворення СРСР. Це було логічним продовженням справи Великого Жовтня, здійсненням віковічних мрій трудящих різних національностей.

Маючи великі потенціальні ресурси, Радянська Україна в сім'ї братніх республік при їх допомозі швидкими кроками рушила вперед, долаючи відсталість і бідність. Вона, як добра сестра, ділилась з іншими народами своїми скарбами, приймала допомогу від них. Особливо якісно позначилась на її розвитку дружба з великим російським народом.

Ворог, що віроломним нападом порушив мирну працю радянських людей, наніс Радянській Україні величезних збитків. 714 міст і селищ, більше 28 тисяч її сіл було перетворено на руїни. Важко навіть уявити, що сталося б з цією пошматованою землею, коли б вона залишалась одна. На допомогу українському народу прийшла вся країна. І як це повинно бути, як це є у сім'ї вільній, новій, сім'ї народів-братів, усі разом встали на відбудову.

НИНІ Українська Радянська Соціалістична Республіка — квітучий край з високопродуктивною промисловістю і сільським господарством. Невід'ємна складова частина Союзу РСР, вона з кожним днем розквітає, її господарство, наука і культура розвиваються небаченими темпами. УРСР сьогодні виробляє промислової продукції в два з лишнім рази більше, ніж її давала вся країна в довоєнному 1940 році. Радянська Україна — це щорічно мільярди кіловат-годин електроенергії, тисячі тонн сталі, мільйони тонн зерна.

СТЕПОВОЮ квіткою розкинулась на карті України наша Кіровоградщина — земля хліборобів і машинобудівників, шахтарів і енергетиків. Щедра нива, оброблена руками, що пахнуть хлібом.

Трудівники радгоспів і колгоспів Ульяновського, Новомиргородського, Маловисківського, Новоукраїнського і Добровеличківського районів виростили цього року 30—35 центнерів зерна на кожному гектарі посіву. А в ордена Трудового Червоного Прапора колгоспі «Зоря комунізму» Новоархангельського району зібрано по 50 центнерів зернових.

Завод «Червона зірка» дає понад 40 процентів союзного виробництва сівалок. Трудові дарунки несуть ювілею промислові підприємства, а перед у змаганні ведуть колективи комбінату «Олександріявугілля», Світловодського заводу чистих металів, Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів, Знам'янського відділку залізниці. 16 промислових підприємств області достроково, до 1 грудня, виконали річні плани реалізації продукції.

СЬОГОДНІ в Києві у Палаці культури «Україна» відбудеться спільне урочисте засідання Центрального Комітету Комуністичної партії України і Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки на ознаменування 50-річчя утворення Союзу РСР. Піввіковий досвід життя і праці нашої республіки у великій сім'ї радянських народів став яскравим свідченням геніальних передбачень великого Леніна.

Перша гідроелектростанція на Дніпрі зводилась руками сотень радянських людей — представників багатьох національностей нашої Вітчизни. І нині Дніпрогес — гордість і слава України.

Віктор КОЧЕВСЬКИЙ.

З ТОБОЮ, ПАРТІЄ!

Із сопок сибірських, з вершин Алатоо
Світанок вітально пливе на Карпати,
Поклавши в путі зі снопа золотого
Родинне колосся до братньої хати.
А в тих колосках — океан стоголосий,
Улитий у зерно, як в нерви чутливі,
Жовтневого наступу вік буйногрозний,
Що сходить відлунням на звільненій ниві.

Закинувши в небо гірлянди веселок,
Розмову ведуть верховини і ріки...
Мов пісня, народжена в струнах-оселях,
Злітає братерство людей яснолике.
І мова до мови, і серце до серця
Єднається, горнеться, хвилями б'ється,
І ми, Батьківщино, від того прибою
Світліші й сильніші стаємо з тобою.
З Москви, як з майбутнього, ленінські очі,
На землю братерства зоріють пророчо.
Ніколи у наших серцях не погасне
Радянського року проміння алмазне.

В Радянському Союзі

Вінницький завод засобів автоматики називають молодіжним. Тут працюють випускники технікумів і середніх шкіл. Молоді робітники успішно несуть трудову вахту на честь 50-річчя утворення СРСР. Високої продуктивності щодня добивається радіомонтажниця комсомолка Світлана Дикарьова, яку ви бачите на фото.

Фото Ю. КОПИТА.

Другий поверх села

Напередодні великого свята багатонаціональної сім'ї радянських народів — 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік — будуть підбиті підсумки Всесоюзного огляду-конкурсу на кращу забудову й благоустрій колгоспних і радгоспних селищ.

Про сільське будівництво, якому Комуністична партія приділяє багато уваги, розповідає перший секретар Тернопільського обкому КП України Іван ЯРКОВИЙ.

Тернопільська область розташована на заході Української РСР, невелика за розмірами, але приклад її типовий і для України, і для всієї Радянської країни. Тут наочно бачимо зміни, які відбулися в праці й побуті сільського населення як в цілому за роки Радянської влади, так і за останній час — під впливом заходів, вжитих Комуністичною партією і Радянським урядом.

ГОЛОВНИЙ комітет Виставки досягнень народного господарства СРСР нагородив спеціальним дипломом за вдале планування і забудову село Токи. За обсягом і якістю капітального будівництва це українське село не виняткове, а швидше, типове. Новобудови — характерні ознаки сучасного сільського пейзажу. Взяти хоча б нашу Тернопільщину: в минулій п'ятирічці (1965—1970 рр.) в селах побудовано 25 тисяч квартир, 125 палаців культури й бібліотек. Більше сотні лікарень та профілакторіїв, майже, 700 торгових і побутових приміщень. І все це паралельно з господарськими забудовами. В нинішній п'ятирічці обсяг сільського будівництва зросте на 40 процентів.

І все ж Токи по-своєму незвичайні. Раніше села росли в ширину, наступаючи на родючі землі. Нові Токи ростуть вгору, роблячи другий поверх типовим для сільської місцевості.

В основу архітектурно-планувального вирішення села закладений перспективний і соціальнозначущий принцип чіткого зонування. Новобудови стали архітектурною основою головних зон населеного пункту: громадського центру, житлового масиву. Спеціально розбитий парк майже на півкілометра відділив їх від виробничих комплексів. Архітектори зуміли зберегти більшість колишніх будинків (яким не більше 10—15 років) і тим значно здешевити реконструкцію села.

Набутий в Токах досвід широко використовується в сільському будівництві України.

У РАДЯНСЬКОМУ селі помітні глибокі соціальні зміни. Йде якісний ріст сільського господарства на основі комплексної механізації, хімізації і меліорації земель. Тваринництво переводиться на промислову основу. Зріс освітній рівень населення, підвищились його прибутки.

Будинки будуються і за типовими проєктами й за індивідуальними. В усіх випадках враховуються і напрям архітектурної моди і особисті смаки замовника. Скажімо, далеко не всі хочуть мати квартиру на другому поверсі. Можливо, у цьому дає себе взнаки психологія селянина, який звик «жити на землі». Такий фактор довелось врахувати. В експериментально-показовому селі Кам'янці (недалеко від Токів) побудовані двоповерхові будинки: внизу — вітальня, їдальня, другий поверх — спальня. Таке розташування до вподоби жителям Кам'янки і знайшло прихильників в інших населених пунктах.

Я вжив термін «експериментально-показове село». Хай читач не думає, що мова йде про якісь «привілейовані» села. Зовсім ні. Тут лише перевіряються архітектурно-планувальні рішення, різноманітні методи будівництва, методи виробництва матеріалів з місцевої сировини. І, звичайно, аналізуються можливі незручності й промахи, щоб позбавити від них села, в яких почалася реконструкція. Експериментальних населених пунктів досить багато: понад 500. Кожен має затверджений, як правило, своєрідний проєкт планування й забудови.

Зміни бачимо скрізь. Правда, ми самі під час так звикли до них, що перестаємо помічати, але приїжджій людині вони буквально спадають в очі. Ось яким побачив своє село Великі Білки (а воно, до речі, ще реконструюється) Микола Замора, котрий приїхав на Україну в гості до родичів. Він проживає в Канаді, куди переселився 35 років тому, коли на Західній Україні ще господарювали поміщики й куркулі.

«У моєму рідному селі Великі Білки я був приємно вражений тими великими змінами, що відбулися за роки Радянської влади. Моя сестра, два племінники побудували добротні кам'яні будинки під черепицею, живуть у достатках. Кімнати обставлені хорошими меблями, є радіо, пральні машини, телевізори, газ. І це в селі! Колись навіть мріяти про все це було неможливо. У селі споруджено понад 200 нових будинків, є дві школи, лікарня, Палац культури, кілька бібліотек, вузол зв'язку, дитячі садки...»

Це інтерв'ю М. Замора дав кореспонденту обласної газети «Вільне життя». Я розумію подив колишнього селянина, котрий зберіг у своїй пам'яті перекошені хатки, в яких селились злидні. Сам також народився в хаті, де величезна сім'я мешкала в маленькій кімнатці, а за перегородкою був хлів. У ті далекі часи будівництво нового будинку (звичайно, без будь-яких зручностей) вимагало зусиль усього життя, та й вдавалося далеко не кожному.

А як нині? У селі Кам'янці механізатору Ярославу Пришляку, а також 53 іншим колгоспникам, виділена 3-кімнатна квартира в двоповерховому котеджі з усіма комунальними зручностями і господарськими службами. Заробляє він пристойно — до 200 карбованців на місяць (оплата праці колгоспників за останні десять років збільшилась у 2,1 раза), так що заощадження були, і Ярослав міг відразу розрахуватися за квартиру. Але правління віддало йому квартиру в кредит на 15 років. Сім'я механізатора незабаром відсвяткувала новосілля. І те, що гостей було півсела, нікого не дивувало. Будівництво нового будинку чи одержання великої квартири — не підриває сімейного бюджету.

НА УДАРНІЙ — В ЄДИНОМУ СТРОЮ

РАНО прокидається ця будова. Десятки, сотні людей крокують до головного корпусу трубоелектрозварного цеху — на передній край будівельних робіт. Дружно збираються на свої будівельні майданчики члени комсомольсько-молодіжних бригад. Серед них юнаки і дівчата, які приїхали за комсомольськими путівками. Немало й таких, що прибули сюди самі — за велінням серця.

— Ми поцікавились і виявилось: наші юнаки й дівчата пишуть рідним листи більш, ніж на двадцяти мовах, — говорить начальник комсомольського штабу Володимир Городько. — На конвертах адреси міст і сіл Російської Федерації, України, Білорусії, Грузії, Вірменії, Молдавії, Комі АРСР...

Швидко росте трубний гігант у Харцизьку. Згідно Директив XXIV з'їзду КПРС цех уже в дев'ятій п'ятирічці повинен випускати високоміцні труби діаметром 1220—1620 міліметрів. Вони підуть для спорудження найкрупніших магістральних газопроводів. З введенням нового цеху потужність Харцизького заводу зросте в п'ять разів. Він стане давати приблизно третину всіх стальних труб, що будуть випускатися на Україні.

У змаганні на честь 50-річчя утворення СРСР тоя задають комсомольсько-молодіжні бригади. А їх тут п'ятнадцять. І всі вони трудяться під девізом «П'ятирічці — комсомольський зустрічний!»

У бригаді Богдана Бея цей заклик набрав форму конкретного зобов'язання: п'ятирічку — за 3 роки 8 місяців. Цей колектив, значно випереджаючи графік, був сьогодні в центрі уваги. Йому виявлена честь прийняти трудову естафету ударних комсомольських будов України. Доставили її сюди з Жданова молоді будівельники прокатного стану «3600» заводу «Азовсталь».

Недаремно по культурі виробництва Харцизька будова вважається зразково-показовою. Її колектив запроваджує все нове, прогресивне.

— Наша будова — ударна й всенародна, — говорить Богдан Бей. — І не лише тому, що в ній беруть участь люди різних національностей. Пройдіться цехами і ви самі побачите...

На фундаменти, закладені бригадою Бея та іншими колективами, монтажники вже встановили першу тисячу тонн обладнання. На машинах і механізмах — марка підприємств багатьох союзних і автономних республік. «Географія» постачальників охоплює десятки міст країни. Головне з них — Електросталь. Завод важкого машинобудування на замовлення трубників виготовляє унікальне технологічне обладнання для потокової лінії нового цеху.

— Важливе замовлення української будови прийняв і наш Інститут «Автоматпром» у місті Рустані, — сказав головний конструктор проєкту Вахтанг Пурцкванідзе, який приїхав у Харцизьк. — Ми розробляємо інформаційно-керуючу систему оперативного обліку й контролю виробництва — «очі й вуха» трубників.

Разом з трубним гігантом піднялись інші об'єкти комплексу — інженерний корпус, адміністративно-побутовий комбінат. Вже здали в експлуатацію дві їдальні, два молодіжні гуртожитки. А для майбутніх робітників трубоелектрозварного цеху споруджується цілий мікрорайон на 220 тисяч квадратних метрів житла з дитячим садком, школою, магазинами. В першому житловому кварталі святкують новосілля.

Два будівельні майданчики — промисловий і житловий. На обох комсомольці, молодь з великим ентузіазмом несуть ювілейну вахту. Робітники живуть одним бажанням, борються за одне головне зобов'язання: до кінця майбутнього року здати в експлуатацію першу чергу потужного електрозварного цеху.

А. ЛЕЙКІН,
кор. ТАРС.

Харцизьк,
Донецька область.

● КОНКУРС «МОЯ БАТЬКІВЩИНА»

Георгій ШЕВЧЕНКО

ДЕНЬ ТАКИЙ ОСЯЙНИЙ

Скільки сонця надворі
— просто очі зажмур!
Скільки ясності
і далечині...

Так завжди у природі:
після хвиці і бур
посміхається небо
і весело й синьо.
Не дивуйтесь мені,
що щасливий такий —
просто чисте моє сумління,
просто очі мої,
ніби карі квітки
задивляються в небо,
веселе і синє.

В день такий осяйний
ми добріші якісь,
у хороше, як в істину
вірим,
І робота кипить,
і несніпає скрізь,
і зникає повсюдна
буденність і сірість.
Всі навколо брати,
всі як рідні кругом:
і привітні, і радісні,
й щирі.
Чи на Волзі далекій,
а чи над Дніпром
всі живемо щасливо
у радості й мирі.
То чому ж не радіти
світлині такій
в чистім полі,
в широкому лузі?!
Слава!
Слава і слава Вкраїні
моїй,
Що знайшла своє щастя
в Республік Союзі!

м. Кіровоград.

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ. Клуб юних техніків Ново-Краматорського машинобудівного заводу імені Леніна третій рік підряд є учасником ВДНГ СРСР. Тут працює 15 гуртків — машинобудівний, авіа- і судномодельний, автоматики і телемеханіки, радіоконструкторський та інші.

Технічною творчістю займаються понад 400 дітей.

Під керівництвом своїх наставників — робітників та інженерів підприємства, методистів юні умільці створили діючі моделі машин і агрегатів, що їх випускає завод.

На проведеному недавно огляді-конкурсі «Юні техніки — піонерському ювілеєві» члени клубу завоювали перше місце.

На фото: слюсар-складальник редукторного цеху заводу Анатолій КОНОНЕНКО розмовляє з членами клубу юних техніків, які прийшли на екскурсію.

Фото Л. САМСОНОВА.

МІЛЬЯРДИ операцій в секунду

Чи зможуть лічильні машини встигнути за процесом ядерного синтезу і зробити його керованим? Чи є межі у швидкості розв'язання поставленого завдання у ЕОМ? Вчені України запропонували принципово новий шлях проблеми швидкої дії лічильних приладів. Зроблений перший крок, але, як відомо, він завжди найважчий.

Прогрес обчислювальної техніки проходив за двома напрямками — удосконалення обчислювальних машин дискретної дії, які обробляли інформацію, подану у вигляді числових кодів — цифрові обчислювальні машини (ЦОМ) і машини безперервної дії, які оперували інформацією, поданою у вигляді безперервних аналогів (електричної напруги, потоків рідини і т. п.) досліджуваних величин — аналогові обчислювальні машини (АОМ). Кожний із цих двох типів різних за принципами дії машин має свої плюси і мінуси.

В аналогових обчислювальних машинах всі блоки устаткування працюють одночасно, паралельно. І це робить їх надзвичайно швидкодіючими. Тут не потрібно складати алгоритми, розкладати завдання на ряд елементарних актів — програмування завдання, введення його у пам'ять машини. Завдання прямо набирається на машині, безпосередньо вводиться в неї, і через долю секунди «видається» результат.

Сектором теоретичної електротехніки та електронного моделювання Інституту електродинаміки АН УРСР, яким керує академік АН УРСР Г. Є. Пухов, розроблені принципи побудови обчислювальних приладів, що обробляють інформацію, подану в цифровому вигляді, аналоговим способом, а також створена система елементів для побудови нового типу машин — розрядних неалгоритмічних обчислювальних машин.

Побудована на цих нових принципах і елементній базі, і не в супереч існуючому напрямку в обчислювальній техніці, вони вирішуть основні її проблеми — швидкість дії й точність обчислень.

Нині існують гігантські обчислювальні системи, наприклад, американська «Соломон», супер-ЦОМ «Ілліак-4», здатні виконувати 200 мільйонів операцій в секунду. Величезна швидкість дії! Однак досягається вона дякуючи одночасній роботі 1024 процесів, тобто по суті 1024 паралельно працюючих машин. Якщо побудувати таку саму багатопроцесорну неалгоритмічну машину на принципах і елементах, створених українськими вченими, то вона зможе виконувати 10—20 і більше мільярдів еквівалентних операцій в секунду, якщо це перерахувати на одопроцесорну обчислювальну машину.

Велика швидкість дії машин... Про неї мріють фізики й математики, біологи і медики, енергетики й кібернетики. Особливо конче потрібна вона там, де машини повинні керувати швидкоплинними процесами в так званому реальному масштабі часу, тобто коли розрахунок потрібно провести за час протікання процесу. Наприклад, процес ядерного синтезу протікає в тисячні долі секунди і, щоб зробити синтез керованим, за цей час машина повинна розв'язати складну систему математичних рівнянь і виробити оптимальний вплив. Така сама швидкість потрібна під час керування польотом космічної ракети. Величезний обсяг інформації повинна переробити за кілька секунд електронна машина, щоб вивести ракету на розрахункову орбіту.

Розрядні неалгоритмічні машини допоможуть вирішити багато проблем, які стоять перед наукою і технікою. Ідея неалгоритмічних машин, не залишила ще стін лабораторій Інституту електродинаміки АН УРСР. Вона одержала тут теоретичні обгрунтування.

О. ПОХОДЗИЛО.

ТИ ЩАСТЯ ЗНАЙШЛА

УКРАЇНСЬКА кінематографія одна з найстаріших у країні. Її народження пов'язане з іменами таких видатних режисерів нашого часу, як Олександр Довженко та Ігор Савченко. І, безумовно, великий вплив на неї з самого початку мав російський кінематограф, досвід Сергія Ейзенштейна, Всеволода Пудовкіна, Дзиги Вертова. Після Великої Вітчизняної війни в розвитку національного кіно сталася значна перерва. Потрібні були роки й допомога всього радянського народу, щоб відновити кіноіндустрію республіки, а головне — виховати творчі кадри, які одержували професійну підготовку у Всесоюзному державному інституті кінематографії. Процес зосереджування творчих сил, в якому брали найактивнішу участь російські кінематографісти, і дав сьогоднішній український кінематограф, про який заговорили і критики, і глядачі як про одне з цікавих явищ у духовному житті радянського суспільства.

Нині один за одним на всесоюзному екрані з'являються фільми, які визначають не лише сьогоднішнє обличчя національної кіностудії, але й ідейний, естетичний рівень сучасного українського кіномистецтва в цілому. Перш за все звертає на себе увагу різноманітність неабияких індивідуальностей серед майстрів середнього й молодого покоління. Кінематографісти прагнуть використати найширшу палітру творчих прийомів.

Нещодавно глядачі радянського телебачення побачили фільм Миколи Рашеєва «Бумбараш», про який газета «Правда» писала: «Це та символіка, якій близька висока чиста нота довженківських фільмів, що йде корінням в народний епос».

Глибокий зв'язок з традиціями народної творчості, образотворча щедрість, впевнена майстерність характерні для кінострічок Юрія Ільєнка «Вечір напередодні Івана Купала», «Білий птах з чорною ознакою». Цей режисер — переконаний і послідовний прихильник «мальовничого» поетичного кінематографа.

З інших досягнень українського кіно останнього часу назву «Захар Беркут» Леоніда Осики — масштабне історичне полотно, яке продемонструвало як неабиякі здібності автора, так і широкі технічні можливості національної студії, а також антивоєнний фільм режисера середнього покоління Володимира Довганя «Сімнадцятий трансатлантичний», побудованих на дійсних трагічних подіях у Баренцовому морі під час другої світової війни.

Епос, поезія, сучасність

УКРАЇНСЬКА кінематографія (перші зйомки тут були зроблені в 1896 році, кіновиробництво почалося у 1919) дала ряд фільмів, що ввійшли у скарбницю світової кінокласики. Це твори Олександра Довженка «Арсенал» (1929), «Земля» (1930), «Щорс» (1939), кінострічки Ігоря Савченка «Богдан Хмельницький» (1941) та «Тарас Шевченко» (1951). Фільм «Земля» був занесений у список дванадцяти кращих фільмів усіх часів і народів, складений критиками з різних країн світу на Всесвітній виставці в Брюсселі (1958).

До 50-річчя утворення СРСР українське кіно приходить із значними досягненнями: з великим успіхом на екранах країни демонструвались фільми останнього часу «Білий птах з чорною ознакою», «Захар Беркут», «Бумбараш».

Кореспондент Агентства преси Новини звернувся до відомого українського режисера, секретаря правління Спілки кінематографістів УРСР Миколи МАЩЕНКА з проханням прокоментувати сучасний розвиток українського кінематографа.

МИКОЛА МАЩЕНКО,
секретар правління Спілки
кінематографістів УРСР

В естетичних принципах, що лежать в основі творчості сучасних майстрів України, все ясніше стала відчуватися творча спадщина Олександра Довженка. Часто доводиться чути, що на Київській кіностудії «повернулися до Довженка». Думаю, мова йде не про реставрацію і не про наслідування, а про розвиток і збагачення. Пристрасність в утвердженні нових ідеалів, громадянськість творчості, що оспівує радянську людину у всій багатогранності її духовного світу, — ось шлях, який обрали молоді українські кінематографісти.

Ряд проблем, що ставлять у своїх фільмах українські кінематографісти, яскраві, самобутні фарби цих стрічок мають під собою міцні національні традиції. Зовсім не випадково чимало молодих режисерів звернулось до української класичної літератури, до поетичного фольклору, на який щедрий український народ. Нагадаю, що Сергій Параджанов поставив «Тіні забутих предків» за однойменною повістю українського класика Михайла Коцюбинського, «Кам'яний хрест» Леоніда Осики, знятий за двома оповіданнями Василя Стефаника, а «Захар Беркут» — за повістю Івана Франка. В основу фільму Юрія Ільєнка «Вечір напередодні Івана Купала» лягла фантастична новела Миколи Гоголя.

Такі ж фільми про наших сучасників, як «Всього три тижні» Михайла Резніковича, «Секретар парткому» Миколи Ільїнського та інші, свідчать про те, що кінематограф України звертається до теми сучасності, до показу сучасної людини — будівника нового суспільства. Образ цієї людини в усій багатогранності її внутрішнього світу в центрі уваги українських кіномайстрів, які крокують у ногу з усім загоном радянських кінематографістів.

ДЕРЖАВНИЙ ЗАСЛУЖЕНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР ІМЕНІ Г. ВЕРЬОВКИ ПІДГОТУВАВ НОВУ ПРОГРАМУ, ПРИСВЯЧЕНУ 50-РІЧЧЮ УТВОРЕННЯ СРСР. З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ПРОХОДЯТЬ ЙОГО КОНЦЕРТИ В ОБЛАСТЯХ РЕСПУБЛІКИ.

НА ФОТО: ХОРЕОГРАФІЧНА КАРТИНКА «УКРАЇНСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ».

СКРИПАЧОВИ

АНДРІЙКО почув дзеленчання дзвінка і миттю кинувся до дверей. За хвилину почувся його схвильовано-радісний голос:

— Здрастуй, бабуню! Мамо, до нас бабуня приїхала!

Мати опинилася в міцних обіймах дочки, господарки дому Халіми Хасанівни, зятя, Валерія Леонідовича, малої Римочки. Невдовзі ласкаві руки бабусі виймали привезені дарунки.

— Куштуйте, наші башкирські ласощі, — примовляла вона, з любов'ю оглядаючи малих, — а ти, Андрійку, виріс, он вже який школяр!

З далекої Башкирії, з міста Жовтневого на побачення зі своїми рідними приїхала до Світловодська башкирська жінка Хуснікамал Шаринова. Сюди її дочка Халіма одержала призначення після закінчення Казанського інженерно-будівельного інституту. Валерій Леонідович захистив диплом інженера у тому ж інституті. Тяга до знань, бажання оволодіти спеціальністю будівельника привела чувиського хлопця Валерія Скрипачова на студентську лазу. Він розумів, що стати висококваліфікованим інженером можна лише тоді, коли оволодієш всіма виробничими операціями. Цим і керувався під час проходження практики. Одержавши диплом, молоде подружжя прибуло на берег Дніпра, де поруч з красунею ГЕС заздалась цехи великого виробничого комплексу — об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія».

Молодих спеціалістів тепло зустріли на підприємстві. Валерій став майстром третього і четвертого пролетів формувального цеху, а Халіма Хасанівна — інженером відділу устаткування. Енергійні й дійові Скрипачови швидко завоювали авторитет серед товаришів по роботі. Вже наступного року Валерій стає старшим майстром, а невдовзі і заступником начальника формувального цеху № 2 заводу залізобетонних конструкцій. За виробничі досягнення, злобуті колективом формувальників, Валерій Леонідович одержав кілька подяк з занесенням у трудову книжку, а з нагоди 100-річчя з дня народження В. І. Леніна його нагороджено ювілейною медаллю. Того ж року В. Л. Скрипачов став заступником начальника виробничого відділу всього об'єднання. В сфері діяльності інженера — організація виробничого процесу, підготовка нових для освоєння нової продукції, місячне і річне планування, замовлення сировини і металу тощо.

Зросла в роботі і Халіма Хасанівна. В минулому році її призначено старшим інженером відділу технічної підготовки виробництва.

Живе і трудиться сім'я Скрипачових на Наддніпрянщині. Звичайна радянська сім'я, яких у нашій країні мільйони.

І. КАРАНТ,
м. Світловодськ.

Сабіт МУКАНОВ

КОЛИ Я ПРИГАДУЮ УКРАЇНУ

Рівниною, де на осінніх крилах,
Як бризки сонця, листя золотіє,
Дівчата йшли, співаючи про милих,
А з ними найспівучіша Марія.
На лицях смаглих квітнули усмішки,
Іскрилися озерця під бровами...
І гармоніст не стомлювався ні трішки,
Зітхав та сяв роздмухував міхами.
А їм, полтавкам, весниніла осінь:
Убрання повишивані квітчасто,
Заплетені стрічками русі коси —
Йдуть на вечірку радісно і щасно!
Я запитав:
— Так рано — в клуб юрбою?
Вони ж відповіли мені в привіті,
Іще й пересміхнулись між собою:
— Ні! Ми на ферму йдем корів доїти.
— Не вірите? Ходімте разом з нами!
І знову пісня піднялась на крила.
...В корівниках, освітлених вогнями,
Було затишно, чисто й зовсім мило.
Деяких заклопотані обличчя
Мені душевно, просто говорили,
Що їх до праці сама пісня кличе.
Що працю ту навіки полюбили.
І коли я пригадую Вкраїну —
Осінню уявляю позолоту.
Широку урожайсту рівнину
Й дівчат, що йдуть з піснями
на роботу.

Переклав з казахської
Борислав СТЕПАНЮК.

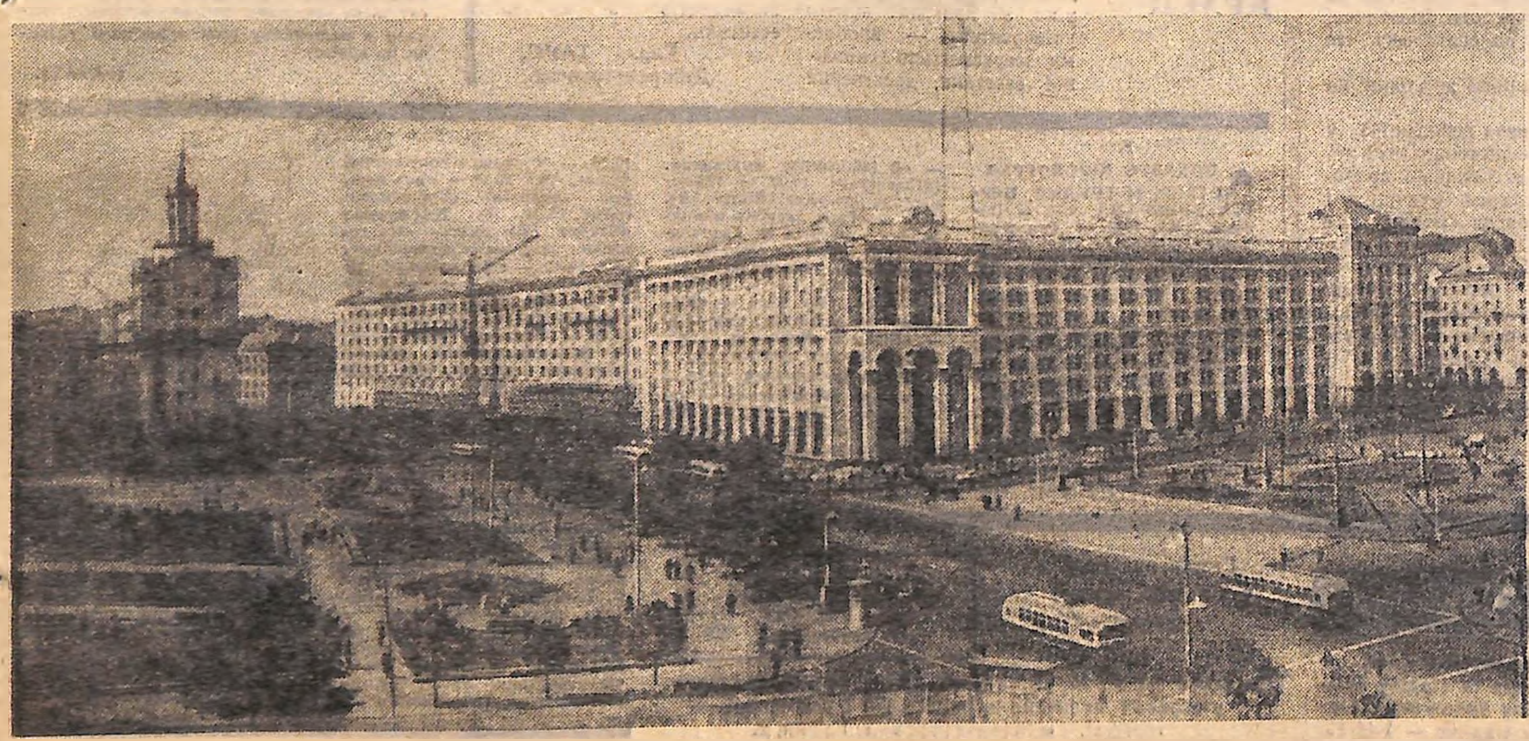

НА ЗНІМКУ: ПЛОЩА ІМЕНІ КАЛІНІНА, м. КИЇВ.

ДО ЛІТОПИСУ ДРУЖБИ

У величезне море книг, що виходять у нашій країні, могутньою рікою вливається продукція українських видань. За роки Радянської влади в республіці випущено близько трьохсот тисяч назв книг і брошур загальним тиражем чотири мільярди примірників.

У Києві відкрилась республіканська книжкова виставка, присвячена 50-річчю утворення СРСР. На численних стендах представлена друкована продукція 21 республіканського і трьох університетських видавництв, а також ряду інших установ і відомств, які мають свої видавничі відділки.

СРСР — 50

ДЖЕРЕЛА ЄДНАННЯ

● Архівні документи розповідають

ПОРУДІЛІ і задимлені теплушки суворого двадцятого. На стінах вагонів написи: «Всі — на розгром Врангеля!», «Останній оплот генеральської контрреволюції буде знищено!» і пісня:

«Смело мы в бой пойдем
За власть Советов!..»

Відчувався важкий подих буремної, вогненної пори. Вже кавалерійські бригади і ескадрони Першої Кінної, розвинувши навальний наступ проти інтервентів і петлюрівських банд, до середини 1920 року звільнили від них Правобережну Україну. Війська Західного фронту очистили від загарбників білоруську землю, вийшли до Варшави. Та смертельна небезпека не минула. В Криму піднімав голову ще один ставленик Антанти — барон Врангель. При підтримці іноземних контрреволюційних елементів йому вдалося зібрати докупи білогвардійські полчища і на початку червня перейти в наступ, захопити Перекоп і Північну Таврію. Нависла загроза над Донбасом. На заклик Центрального Комітету партії робітники і селяни вставали на боротьбу з останнім оплотом генеральської контрреволюції.

На Україну виїхав видатний пролетарський полководець М. В. Фрунзе, який був призначений командуючим військами Південного фронту. Перед виїздом у діючу армію його прийняв В. І. Ленін. Голова Раднаркому поставив перед військами і їх командуванням невідкладне завдання — до початку зими будь-що визволити Крим. Михайлу Васильовичу Ленін тоді сказав: «Ми не маємо права попрікати народ на страхіття і страждання ще однієї зимової кампанії. Допоможемо вам усім, що у нас є. На фронт до вас поїдуть Калінін і Луначарський... Політична робота буде забезпечена»...

А незабаром слідом за Фрунзе в район зосередження військ для проведення серед них пропагандистської і організаторської роботи вирушив агітаційно-інструкторський поїзд «Жовтнева революція» на чолі з Всеросійським старостою М. І. Калініним. Состав складався з 15-ти мальовничо оформлених вагонів з плакатами і закликами. В поїзді була бібліотека, кіновагон, книжковий кіоск і радіостанція. В пересувній друкарні випускалися газета «К победе» та листівки.

Агітпоїзд «Жовтнева революція» за вказівкою ЦК партії і особисто В. І. Леніна направлявся на найважливіші ділянки фронтів, у ті райони, де в цей час була особливо потрібна допомога, де готувалися воєнні операції для розгрому Врангеля. За час іноземної інтервенції «ВЦВК на колесах», як шанобливо називали цей агітпоїзд робітники і селяни, здійснив 12 рейсів у різних напрямках, причому останні чотири поїздки зроблено по Україні.

Велика робота, зокрема, проводилась на території Єлисаветградщини. Наприкінці травня агітпоїзд «Жовтнева революція» прослідував з Кременчука через Знам'янку на Умань. До місця призначення він рухався в супроводі бронепоїзда Першої Кінної армії. Про один з епізодів, зв'язаних з перебуванням в цю пору М. І. Калініна в нашому краї розповідає червоноармієць першого Особливого кавалерійського полку Г. Г. Наумчук.

«В травні 1920 року, — пригадує він, — прибули ми в селище Знам'янку Херсонської губернії, де простояли три доби, приводячи в порядок після тривалих похідних маршів зброю і спорядження. Тут у Знам'янці, Особливу кавбригаду відвідав Голова ВЦВК М. І. Калінін у супроводі командира Першої Кінної товариша Будьонного і члена Реввійськради товариша Ворошилова.

У розпал мітингу звідки не візьмись над нами з'явився ворожий аероплан і почав обстрілювати натовп кулеметним вогнем. Місцеві жителі кинулись по домівках. Залишилась одна Особлива кавбригада і М. І. Калінін на тачанці.

Перший кавалерійський полк залповим вогнем із гвинтівок і двох кулеметів швидко примусив аероплан забратися геть. М. І. Калінін весь час стояв на тачанці і спостерігав за цією перестрілкою. Він бачив, як бійці стійко відбивають наліт ворога і весь час вигукував:

— Ну й хлопці хороші... Ну й хороші ж хлопці, не любити їх не можна.

Ще один рейс агітпоїзда «Жовтнева революція» у наш край припадає на жовтень — листопад 1920 року. В ході цієї поїздки колектив агітаторів і пропагандистів проводив велику роботу серед трудящих і червоноармійців. З Харкова 11 жовтня «ВЦВК на колесах» прибув у Лубни, потім вирушив на Ромодан, а звідти на Кременчук. В цій поїздці разом із Всеросійським старостою були нарком освіти РРФСР А. В. Луначарський, нарком охорони здоров'я М. О. Семашко. На станції Знам'янці «Жовтнева революція» 14 жовтня зустрівся із штабним поїздом Першої Кінної. Під урочисті звуки оркестру в райони міської площі прибули частини будьонівців, червоноармійці місцевого гарнізону, робітники й службовці міста, домогосподарки.

(Далі буде).

О. НАГОРНИЙ, В. КРАМАРЕНКО

ПОСМІШКИ БУЛИ ЩАСЛИВИМИ...

Готуючись до 50-річчя утворення СРСР, культармійці клубу імені Крючкова розробили цілий ряд заходів ,присвячених ювілею.

А оце в клубі на дитячий ранок, що теж був приурочений святу, зібралися діти робітників заводу «Червона зірка». Вихованці дитячого садка «Радуга», хлопчики і дівчатка з дитячого сектора клубу підготували на цей день виставку своїх робіт — малюнків, аплікацій. До малюків завітав в гості старий більшовик А. І. Щерба. А ще був концерт художньої самодіяльності.

А за пісню про щасливе дитинство, за гожий танок — оплески батьків, які теж прийшли на ранок з своїми малюками.

Л. РЕЗНІЧЕНКО.

Фото автора.

На знімках: на сцену вийшли хлопчики і дівчатка в національних костюмах, вгорі — на виставці робіт юних художників.

З ПІСНЕЮ ДРУЗІВ

Широкого розмаху набувають у підготовці та проведенні свята 50-річчя утворення СРСР звіти-концерти музично-педагогічного відділу педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна. І ось розпочати їх випало на долю вокального класу викладача Р. Н. Феоктистової. У виступах студентів відчувалась висока професійна підготовка. І свідком цього були оплески, якими нагороджували слухачі своїх друзів, колег. В репертуарі виконавців — найкращі взірці пісенного мистецтва Білорусії, Вірменії, Грузії, Молдавії, Прибалтики, Узбекистану та ін.

Тепло сприйняли глядачі виступ організатора тематичного вечора викладача Р. Н. Феоктистової. З високою виконавською майстерністю вона виконала вокальні твори композиторів братніх республік, українські та російські, народні пісні.

Л. БАЛАНДІН.

МИ — РАДЯНСЬКІ

Кольорові кінокартини, присвячені півстолітньому ювілеєві СРСР, щойно завершено на Українській студії хронікально-документальних фільмів.

Республіка на трудовому марші — так коротко можна охарактеризувати публіцистичний кіноогляд «Радянська Україна».

Другий фільм автори назвали «Ми — радянські». Складається він з трьох самостійних новел. Їх героїв споріднюють риси, властиві радянським людям — мужність, ідейна переконаність, творче ставлення до праці.

НАЙТЕПЛІШИМИ БАРВАМИ

У салонах художнього фонду Вінниці відкрилась виставка майстрів пензля. Близько 40 авторів подали на неї свої твори. Полотна розкривають величний шлях, пройдений за 50 років народами СРСР в дружній сім'ї союзних республік. У центрі уваги художників — герой сучасності — людина праці.

У СВІТ КРАСИ

Кожен десятий студент Дніпропетровська був опитаний соціологом , перш ніж виникла пропозиція про створення першого в країні міжвузівського Університету мистецтв. Базою для громадського учбового закладу став Палац культури студентів імені Юрія Гагаріна. У програмі нового університету — проблеми марксистсько-ленінської естетики, досягнення сучасного радянського й зарубіжного мистецтва.

Заняття будуть проводитись двічі на місяць у формі лекцій, семінарів, бесід, літературних і музичних вечорів, творчих зустрічей з діячами літератури й мистецтва. По закінченні дворічного курсу 400 слухачів одержать дипломи пропагандистів з питань естетики.

Кор. ТАРС.
Дніпропетровськ.

ГОСТІ З УКРАЇНИ

Триста п'ятдесят ровенців виїхали туристським поїздом «Дружба» у десятиденну подорож по містах Білорусії, Литви, Латвії, Естонії і РРФСР. Поїзд побуває в Мінську, Вільнюсі, Каунасі, Калінінграді, Ризі, Новгороді, Ленінграді. Понад п'ятдесят тисяч трудящих поліського краю здійснили в ювілейному році туристські поїздки по країні.

(РАТАУ).

ТЕЛЕЕКРАН

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

ЧЕТВЕР, 14 ГРУДНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 — Новини. (М). 9.45 — Для школярів. «Вогнище». (М). 10.15 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Легенда». (М). 11.40 — «За вашими листами». (М). 12.00 — Концерт. (М). 12.50 — «Союз непорушний». Калмицька АРСР. (М). 13.20 — Програма телевізійних документальних фільмів. (М). 17.10 — Для школярів. «Увага, свисток». (Одеса). 17.50 — Мультфільм «Дзиґа і мурашка». (К). 18.00 — «Хроніка тижня». (Кіровоград). 18.15 — Телефільм. (Кіровоград). 18.30 — «В ініціаторів змагання». (Кіровоград). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.30 — «Грає лауреат міжнародних конкурсів Н. Гаврилова». (М). 19.50 — «Засуджуємо пиятцтво». Репортаж із залу суду. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Вітчизно моя неозора». (К). 21.50 — «Пісні К. Мяскова». (К). 22.35 — Вечірні новини. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 16.45 — «Ювілейні зобов'язання — достроково». (М). 17.30 — Кольорове телебачення. «Подорож у казку». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — Ленінський університет мільйонів. (М). 19.00 — Науково - популярний фільм. (М). 19.30 — «Без меж, без кордонів». (Ворошиловград). 20.00 — Тележурнал «Старт». (К). 20.30 — «На головних напрямках п'ятирічки». (К). 20.45 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «По концертних залах Москви». (М). 22.25 — Прем'єра телевізійного документального фільму «Людина і книга». (М). 22.50 — Новини. (М).

П'ЯТНИЦЯ, 15 ГРУДНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 — Новини. (М). 9.45 — Кольорове телебачення. Для дітей. «Подорож у казку». (М). 10.15 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Між високими хлібами». (М). 11.30 — «У бавовнярів Узбекистану». Теленарис. (М). 12.00 — «Танцює Е. Власова». (М). 12.35—«Шахова школа». (М). 13.05 — Програма документальних фільмів. (М). 15.00 — Урочисте засідання, присвячене 50-річчю утворення СРСР. Святковий концерт. Трансляція з київського Палацу культури «Україна». В перервах — Інформаційна програма «Вісті». «На добраніч, діти!» (К). По закінченні — вечірні новини. (К). 19.00 — «Союз непорушний». Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Художній фільм «Офіцер запасу». (М). 22.50 — Спортивна програма. По закінченні — Новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 16.50 — «Творчість народів світу». (М). 17.20 — «Книжкова полиця». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — «У світі винаходів». (М). 18.40 — Кольорове телебачення. Для дітей. Театр «Дзвіночок». (М).

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316050 ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36.

Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-35.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«Молодой коммунар», орган Кировоградского обкома ЛКСМУ, г. Кировоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління у справах видавництв, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

БК 04394, Індекс 61197, Зам. № 11085, Тираж 50 000.